

BORLÄNGE

Protokoll

Finskt förvaltningsområde (FFO) – KS utskott för social hållbarhet Samarbetsmöte 1 – 7 april 2022 kl 18-20 Sessionssalen, Gamla stadshuset

Ca 16 deltagare från den sverigefinska minoriteten

Deltagare från Borlänge kommun:

Karin Örjes, vice ordförande i kommunstyrelsen och ordförande i kommunstyrelsens Utskott för social hållbarhet

Tommy Leppänen, politisk representant i Finska samarbetsgruppen

Kristina Westhed, utvecklare med ansvar för administrativa frågor kopplat till FFO

1. Välkommen!

Karin hälsar alla varmt välkomna till årets första möte med samarbetsgruppen. Karin medverkar vid samarbetsmötet denna gång för att bland annat informera om och besvara frågor som kom upp vid samrådsmötet i november 2021. Tyvärr satte pandemin ny fart under hösten, vilket medförde att vi inte kunde komma igång med arbetet som planerat under hösten 2021/första kvartalet 2022, men förhoppningsvis är pandemin nu över och vi kan få arbetet att flyta på som planerat.

Deltagarna vid mötet kommer överens om att det går bra att mötet hålls på svenska, men att Tommy översätter om någon ändå skulle vilja prata på finska.

Karin presenterar sig, som vice ordförande i kommunstyrelsen, men även som ordförande i kommunens utskott för social hållbarhet. Utskottet ligger under kommunstyrelsen och arbetar för att stärka den sociala hållbarheten, delaktighet och hälsa. Utskottet ansvarar bland annat för kommunens åtaganden inom finskt förvaltningsområde.

Tommy Leppänen presenterar sig. Tommy är politiker och kommunens politiska representant i finskt förvaltningsområdes samarbetsgrupp.

Kristina Westhed presenterar sig. Kristina arbetar som utvecklare i Borlänge kommun och sedan 2021 är ett av hennes uppdrag att ansvara för administrativa frågor kopplade till finskt förvaltningsområde.

Representanter från den sverigefinska minoriteten presenterar sig. Deltagarna representerar bland annat Finska PRO, Sverigefinnarnas synskadade lokalförening Sokkoset, Svenska kyrkan och naturligtvis den sverigefinska minoriteten som sådan. Det konstateras att Marketta, som arbetar med finska på förskolan, inte bjudits in till detta möte. Kommunen lovar att se till att Marketta fortsättningsvis bjuds in till möten med samarbetsgruppen och även kommer att se över om fler ska bjudas in, exempelvis representanter från studieförbund och biblioteket.

Karin går igenom dagordningen.

2. Uppföljning av samrådsmötet i november 2021

Vid samrådsmötet i november 2021 diskuterades en rad aktuella frågor som bör följas upp:

Förskola:

Det kommer att bli en fortsatt satsning på finska i förskolan under 2022. Arbetet inleddes i slutet av mars. Av de statliga medlen avsätts 150 000 kr för satsningen i förskolan. Pedagogerna kommer att arbeta motsvarande 30 % av sin ordinarie tjänst med detta uppdrag. Under 2021 upplevde ansvariga i kommunen att det inte fanns något stort intresse för finska i förskolan, trots att man sett till att informera om detta och även gett vårdnadshavare möjlighet att anmäla sitt intresse i samband med ifyllande av ordinarie blankett för att ansöka om förskoleplats för sitt barn. Via Facebook har man dock nu upplevt att det finns ett intresse och arbetar för att sprida information om möjligheten. Det finns därför förhoppningar om att fler vårdnadshavare ska anmäla sitt intresse detta år.

Det finns en hel del frågor kring finskundervisning i förskola och grundskola. Karin föreslår därför att det anordnas ett specifikt möte om just dessa frågor, där vi får möjlighet att få information om vad som gäller. Hur många timmar (om?) finskspråkig undervisning elever erbjuds på exempelvis högstadiet, vad som krävs för att erbjudas hemspråksundervisning i finska, om finskan har en särställning som minoritetsspråk mm.

Äldreomsorg:

Karin informerar att det planeras för ett möte om äldreomsorg den 16 maj kl 17.

Alla som har intresse av att delta välkomnas till mötet och inbjudan kommer att annonseras i Annonsbladet. Vid mötet kommer ordförande för omsorgsnämnden, sektorschef för sociala sektorn, chefer för hemtjänst och särskilda boenden att medverka.

Det skulle ha genomförts en utredning och tagits fram ett förslag om äldreomsorgen redan under 2021, men tyvärr medförde pandemin att det inte fanns utrymme för detta arbete. Planen är nu därför att denna utredning ska genomföras under 2022 och att det ska tas fram ett förslag för hur äldreomsorg kopplat till den sverigefinska minoriteten ska organiseras och fungera.

Karin uppmanar minoriteten att fundera på vad de vill spela in i detta arbete och gärna lägga fram synpunkter/förslag, direktiv för utredningen. Förslagsvis framförs detta sedan vid mötet om äldreomsorg den 16 maj. Innan årets slut ska sedan utredningen presenteras.

Representanter från minoriteten ifrågasätter att hela 100 000 kr i budgeten planeras avsättas för denna utredning. Hur kan det kosta så mycket? Karin besvarar frågan och informerar om att det tar en hel del tid att genomföra denna typ av utredning och att det kostar både lönekostnader, lokalkostnader osv. Det finns ännu ingen utsedd person som ska göra denna utredning.

Den sverigefinska minoriteten framför redan nu en hel del synpunkter/förslag kring frågor kopplade till äldreomsorg:

- det finns få finskspråkiga vårdare på Nyhöjden och Hällsjöhemmet
- kanske kunde en finskspråkig pensionär kunna besöka de särskilda boendena och prata med de boende där
- det borde köpas in finskspråkiga dagstidningar som de boende kan läsa, kanske kan någon leverera bibliotekets tidningar till boendena?

Träffpunkt:

Vid samrådsmötet i november 2021 framkom ett stort intresse för att återinrätta en träffpunkt. Inrättande av en ny träffpunkt för den sverigefinska minoriteten är fortsatt mycket stort, och efterlängtat. Minoriteten framför att de längtar efter att få träffas, ta del av musik, fika tillsammans. Tidigare hade träffpunkten öppet varje fredag då Leena ansvarade för denna, varannan fredag då den bedrevs av svensktalande. Ofta kom mellan 30-50 personer till träffpunkten, som då vara lokaliserad till ett särskilt boende. Deltagare var både boende och personer utifrån.

Vilken lokal skulle vara passande för en träffpunkt? Hur ofta skulle den vara öppen? Vilken veckodag? Vilken tid på dagen? Är arbetsgruppen rätt forum för att ta på sig ansvaret att arbeta med frågan?

Deltagare vid mötet framför förslag på lokaler som biblioteket, finska PRO:s lokaler, CTH, hos ett studieförbund, på ett äldreboende, Svanen, kyrkans lokaler. Det är viktigt att det finns bra parkeringsmöjligheter och gärna också att lokalen är handikappanpassad, så att man lätt kommer in med rullstol osv. En eftermiddagstid är att föredra. Kanske även en neutral plats dit alla känner sig välkomna. Minoriteten är enig om att den som ska hålla i en framtida träffpunkt måste kunna prata finska.

Karin säger att kommunen ska arbeta aktivt med frågan att inrätta en ny träffpunkt. Kanske kan en första väg vara att ta kontakt med alla studieförbund och höra efter om det finns ett intresse hos något av dessa att ta ansvar för frågan? Den som tar åt sig uppdraget kommer självklart att ersättas för detta, via det statliga bidraget.

Information/kommunikation:

Kristina informerar att protokoll från samrådsmötet i november finns utlagt på kommunens hemsida, både på svenska och finska. Tanken är att alla framtida protokoll från möten ska läggas ut på hemsidan, så att den som så vill kan ta del av vad som sagts och beslutats. Detsamma gäller för inbjudningar till olika typer av evenemang och kulturaktiviteter som kommer att arrangeras framöver.

Representanter från minoriteten meddelar att de kontaktat kommunens servicecenter, ibland flera gånger varje vecka, och att de tyvärr inte får hjälp med finsk tolk. Trots att detta är en fråga som diskuterades vid samrådsmötet och trots att chef för tolkförmedlingen haft flera möten med servicecenter för att se över så att rutinerna fungerar. Karin tycker att detta är anmärkningsvärt och lovar att kommunen ska se över frågan igen. Detta ska fungera! Minoriteten har rätt till finsk tolk i sin kontakt med kommunen. Representant från minoriteten ger ett exempel då finsktalande kontaktade kommunen i en fråga gällande äldreomsorg och fick vänta en hel vecka på att få hjälp av finsk tolk.

Medverkande präst föreslår att servicecenter informeras om att det finns en finsktalande präst och kan förmedla detta då representant från minoriteten kontaktar kommunen.

Det framkommer synpunkter kring rollen som kommunal samordnare för FFO. Representanter från minoriteten menar att det skulle vara bra om samordnaren talar finska. Karin informerar att tanken numera inte är att man ska kunna diskutera alla typer av sakfrågor, på finska, med samordnaren. Har man en fråga/fundering ska man istället kontakta kommunens servicecenter som i sin tur ska koppla vidare till rätt förvaltning och även se till att koppla på finsk tolk, om så önskas. Rollen samordnare finns förresten inte längre. Den kommunanställdes roll är främst att vara administrativt ansvarig för frågor kopplade till FFO. Detta innebär bl a att ha kontakt med berörda kommunala förvaltningar, sköta dialogen med Länsstyrelsen, ta fram underlag, skriva rapporter, planera inför och bjuda in till möten, annonsera, agera sekreterare vid möten osv.

I denna roll är det viktigare att ha rätt kompetens för ovanstående uppgifter än att personen talar finska. Representant från minoriteten berättar att det finns kommuner i Sverige som tar av ordinarie kommunal budget för att avlöna en samordnare för FFO, dvs nyttjar inte alls de statliga medlen för detta. Finns sådana möjligheter i Borlänge kommun?

Kristina informerar om att kommunen har en stående annons i en av de finskspråkiga tidningarna. Minoriteten menar att det är bortkastade pengar, då få representanter från sverigefinska minoriteten har tillgång till denna tidning. Det är mycket bättre att annonsera i Annonsbladet.

Representant från minoriteten efterfrågar kommunens ekonomiska rapport för FFO 2021. Rapporten som skickats in till Länsstyrelsen. Kristina lovar att skicka ut denna.

3. Aktuella frågor och genomförda aktiviteter

Kristina informerar om att rapport för FFO 2021 är inskickad till och godkänd av Länsstyrelsen. Kommunen förväntas därmed få nya statliga medel för 2022, 990 000 kr. Med stor sannolikhet kommer dessa medel att utbetalas under april månad. Ett förslag till budget, dvs fördelning av det statliga bidraget, ska tas fram och beslutas om i utskottet för social hållbarhet under maj månad. Karin presenterar förslag till budget, som ser ut som budgeten för 2021. I jämförelse med budget från tidigare år föreslås mindre anslag gå till personal, vilket öppnar upp för mer medel dedikerade till aktiviteter/insatser direkt riktade till den sverigefinska minoriteten.

Kristina informerar om aktiviteter som genomförts under senaste tiden, bland annat firande av Finlands självständighetsdag och Sverigefinnarnas dag. Det finns ett avtal mellan kommunerna Borlänge, Ludvika och Smedjebacken om att samverka kring dessa firanden. Representant från minoriteten föreslår att vi då detta avtal löper ut inte skriver på ett nytt samverkansavtal utan istället satsar på att arrangera egna lokala firanden. Det finns många äldre som inte orkar transportera sig till Ludvika och Smedjebacken utan som har större möjligheter att delta om arrangemangen sker lokalt. Kanske skulle man i framtiden istället kunna planera för denna typ av aktiviteter kopplade till den tilltänka träffpunkten?

Kristina informerar vidare om att hon deltar i Finska slingan, möten där Dalateatern/Riksteatern informera om kommande föreställningar mm.

Tidigare i år intervjuades Karin och Kristina av finska tidningen Ruotsinsuomalainen.

4. Fika

Det bjuds på smörgås, kaffe och te.

5. Uppstart av ny arbetsgrupp

Dagens möte bör ses som uppstart av ny arbetsgrupp. Planen är att kommunen till nästa möte ska bjuda in även representanter från biblioteket, studieförbund och finsk pedagog från förskolan. Möte med arbetsgruppen ska anordnas en gång/kvartal. Nästa möte äger förslagsvis rum i augusti.

Arbetsgruppen kommer att förfoga över 200 000 kr för 2022. Medel som gruppen tillsammans får diskutera hur lämpligast används och till vilka aktiviteter/insatser. Karin föreslår att gruppen tar fram ett förslag på program, med god framförhållning.

Minoriteten tar redan nu upp flera förslag på aktiviteter:

- Firande av Mors-dag, andra söndagen i maj
- Första helgen i augusti anordnar dragspelsklubben aktivitet tillsammans med dragspelare från Finland
- 7 oktober anordnar Dalateatern en föreställning i Fagersta, buss kommer att erbjudas
- Julmiddag i samband med aktivitet i kyrkan, hämta äldre från boenden och även andra, många känner sig ensamma, även par är välkomna. Erbjud julmusik och mat
- Firande av nationaldagen 6 december, heldagsprogram
- Digitala utbildningar för äldre, via ex Länsstyrelsen
- Språkkurser på finska hos ABF

6. Tack för ikväll!

Karin tackar alla deltagare för ikväll och summerar mötet.

Viktiga frågor att arbeta vidare med är:

- Möte om äldreomsorg 16 maj
- Arbeta för inrättande av ny träffpunkt
- Möte om förskola/grundskola, längre fram i år
- Alltid lägga ut protokoll från möten och inbjudningar till möten/aktiviteter på hemsidan
- Undersöka med tolkförmedlingen/servicecenter varför rutinerna kring användande av finsk tolk inte fungerar som det ska
- Budget för FFO 2022 tas i utskottet för social hållbarhet i maj
- Se till att bjuda in pedagog från förskolan, bibliotek och studieförbund till nästa möte med samarbetsgruppen
- Nästa möte med samarbetsgruppen ska äga rum i augusti